

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย
สถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

The Creative Leadership of School Administrators in the Education Network
Group of Dompradit under Ubon Ratchathani
Primary Education Service Area Office 5

ศุภรัตน์ เดชะคำภู¹, สุรางคณา มัณยานนท์², อำไพ สวัสดิ์ราช³

Suparat Dechakhampoo¹, Surangkana Munyanon², Amphai Sawatdirat³

¹⁻³มหาวิทยาลัยราชธานี

¹⁻³Ratchathani University

Email: suparat.decha@gmail.com¹

Received : September 3, 2024;

Revised : March 5, 2025;

Accepted : March 28, 2025

บทคัดย่อ

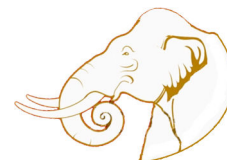
บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนจำนวน 89 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย พบว่า

1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัวและด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์; ผู้บริหารสถานศึกษา; การจัดการศึกษา

Abstract

This article aimed to (1) examine the creative leadership of school administrators within the Education Network Group of Dompradit under Ubon Ratchathani Primary Education Service Area Office 5, and (2) compare the creative leadership of these administrators based on the size of their schools. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's table (1970), selecting 89 teachers being selected. The research instruments included a questionnaire with a reliability coefficient of 0.97. Data analysis was conducted using descriptive statistics, including percentage, mean, standard deviation, and inferential statistics with an independent t-test.

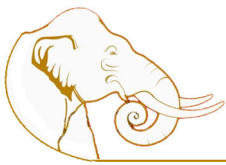
The research findings were as follows:

1. The overall creative leadership of school administrators in the Education Network Group of Dompradit was at a high level.
2. When comparing the creative leadership of school administrators by school size, no significant differences were found overall. However, significant differences were observed in the areas of flexibility and adaptation and creative thinking at a significance level of 0.05.

Keywords: : Creative Leadership; School Administrators; Educational Management

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนามนุษย์ สังคมและประเทศชาติ เพื่อขับเคลื่อนสังคมให้เจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง โดยเฉพาะในยุคศตวรรษที่ 21 ที่โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถของประเทศเพื่อการแข่งขันในเวทีโลก ทั่วโลกให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างประชากรให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคมสำหรับประเทศไทย การศึกษามุ่งเน้นการส่งเสริมวิทยาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัย เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และพัฒนาองค์ความรู้ได้อย่างไร้ขีดจำกัด อันเป็นพื้นฐานในการสร้างปัญญาที่ยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ในศตวรรษที่ 21 สังคมได้เปลี่ยนจากยุคอุตสาหกรรมสู่สังคมแห่งความรู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งเชื่อมโยงข้อมูลจากทั่วโลกอย่างไร้ขีดจำกัด การเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ทำให้สถานศึกษาต้องตื่นตัวและปรับตัวให้ทันยุคสมัย เพื่อเตรียมผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ไม่

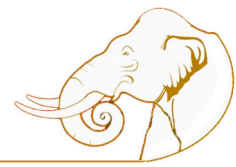

ว่าจะเป็นทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี และการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถอยู่รอดและพัฒนาได้ท่ามกลางโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดนิ่ง (สมหมาย อ้วนกลอย, 2556)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะที่สำคัญต่อการบริหารองค์กรในยุคปัจจุบันและอนาคต ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ผู้นำจำเป็นต้องมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาอย่างชาญฉลาด พร้อมทั้งมองหาโอกาสในการสร้างความสำเร็จให้แก่องค์กร โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นพลังขับเคลื่อนหลักในการปรับตัว วางกลยุทธ์ และนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ท่ามกลางการแข่งขันและความเปลี่ยนแปลงที่ซับซ้อนและรวดเร็ว ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้องค์กรสามารถปรับตัวได้อย่างแตกต่างและยั่งยืน (กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์, 2555)

การบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ให้ความสำคัญกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในฐานะผู้นำที่ต้องขับเคลื่อนนโยบายและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด อย่างไรก็ตาม จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า ผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ ยังคงประสบปัญหาในหลายด้าน เช่น การสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การพัฒนาตนเอง การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ซึ่งส่งผลกระทบต่อบริหารจัดการและบรรยากาศในการทำงาน การตัดสินใจล่าช้า และทำให้บุคลากรขาดแรงจูงใจและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน อันส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยรวม(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5, 2564) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำที่ดีมีบทบาทสำคัญในการยกระดับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความสำเร็จหรือล้มเหลวของการดำเนินงานขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้นำในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ผู้นำจึงต้องบริหารจัดการและให้บริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม พร้อมทั้งบริหารทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของสถานศึกษาอย่างยั่งยืน (Robbins, 2001)

จากความสำคัญดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารมีบทบาทในการยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนและกำหนดแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาให้สามารถขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา โดมประดิษฐ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา โดมประดิษฐ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยของนักวิชาการ ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

Adair (2007) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการกระตุ้นและส่งเสริมแนวคิดใหม่ ๆ อย่างท้าทาย เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์และพัฒนาองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

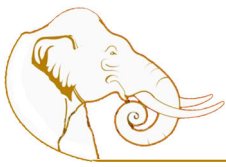
Danner (2008) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ต้องอาศัยความยืดหยุ่นและความไว้วางใจในกระบวนการทำงาน รวมถึงการส่งเสริมการทำงานร่วมกัน เพื่อถ่ายทอดและขยายความคิดสร้างสรรค์จากคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่งอย่างต่อเนื่อง

จุฑาธิปต์ ทัพไทย (2560) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถพิเศษในการจูงใจและการนำผู้อื่นด้วยวิสัยทัศน์ จินตนาการ และความยืดหยุ่น โดยใช้วิธีการหรือแนวทางใหม่ ๆ ที่ท้าทายและสร้างสรรค์ เพื่อขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จ

จุฑามาส ชื่นห้วน (2562) กล่าวว่า ความสามารถของผู้นำในการผลักดันและส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้กระบวนการคิดร่วม คิดหลายมิติ คิดบวก คิดเชิงสร้างสรรค์ รวมถึงการคิดเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

จิตติภูมิ เทพคำ (2564) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ใช้ทักษะในการสื่อสารและโน้มน้าวอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและแรงจูงใจให้บุคลากรพร้อมที่จะปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ โดยมีความกล้าคิด กล้าทำ และสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาองค์กร

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการกระตุ้น ส่งเสริม และผลักดันบุคลากรให้คิดอย่างสร้างสรรค์ โดยเน้นการใช้วิธีการใหม่ ๆ อย่างยืดหยุ่น มีจินตนาการ วิสัยทัศน์ และปรับตัวได้เหมาะสมกับสถานการณ์ ผู้นำลักษณะนี้ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การสื่อสารที่สร้างแรงจูงใจ และการคิดแก้ปัญหาเชิงบวกหลายมิติ ทั้งยังมีความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองและผู้อื่น รวมทั้งพัฒนาองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพและนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง

ความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยของนักวิชาการได้กล่าวถึง ความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ไว้ดังนี้

Certo and Certo (2006) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะทำให้ผู้นำมีมุมมองในการมองสิ่งต่างๆ ที่หลากหลายและรอบด้าน หลุดออกจากกรอบแนวคิดเดิม ทำให้เกิดกระบวนการและวิธีการใหม่ในการหาคำตอบหรือในการแก้ปัญหา ทำให้เกิดความท้าทายในการทำงาน เกิดความมุ่งมั่นที่จะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จด้วยความกระตือรือร้นที่จะไปสู่จุดมุ่งหมายให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพได้เป็นอย่างดี

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2561) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นองค์ประกอบที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาค้นคว้า โดยต้องอาศัยกระบวนการวิจัยทั้งในด้านแนวคิด รูปแบบ และวิธีการที่สามารถก้าวข้ามข้อจำกัดของการมองปัญหาแบบเดิม ๆ เพื่อเปิดมุมมองใหม่ อันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถสร้างนวัตกรรมที่ดีและยั่งยืนในอนาคต

เพ็ญนภา ศรีภูธร (2562) กล่าวว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ คือ ความสามารถของผู้บริหารที่แสดงออกถึงคุณลักษณะความรู้ ความสามารถในการบริหารงานแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ มีการติดต่อประสานงานส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานอย่างมีประสิทธิภาพ เต็มศักยภาพ กระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการนำหรือจูงใจผู้อื่นหรือผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการเรียนรู้ในองค์กรทำให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

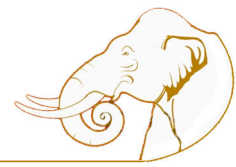
วรรณภา ทะอินทร์ (2565) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหาร ผู้บริหารพึงมีและพึงเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เพราะผู้บริหารจะเป็นผู้สร้างบรรยากาศการทำงาน ทำให้กลุ่มคนรวมตัวกันได้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการทำงานเป็นทีม มีวิธีการทำงานที่มีความหลากหลาย หลุดออกจากกรอบแนวคิดเดิมทำให้เกิดกระบวนการและวิธีการใหม่ และเป็นปัจจัยสำคัญของผู้นำที่จะนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยผู้นำต้องมีรูปแบบและกระบวนการบริหารที่เอื้อต่อการสร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีความคิดสร้างสรรค์ในการคิดค้นวิธีการหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ พร้อมทั้งสามารถให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และชี้แนะแนวทางที่เหมาะสม ตลอดจนผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านการปฏิบัติงาน การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาและปรับตัวได้อย่างมั่นคงในยุคที่โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

คุณลักษณะของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้มีนักวิชาการได้กล่าวถึง คุณลักษณะของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ดังนี้

พัฒน์วงศ์ ดอกไม้ (2560) กล่าวถึงคุณลักษณะของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า สิ่งสำคัญ คือ

การมองทิศทางหรือเป้าหมายขององค์กรด้วยกลยุทธ์ในการทำงานอย่างมีวิสัยทัศน์ รวมทั้งผู้นำจะต้องนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จให้เกิดความเข้มแข็งด้วยการปรับวิธีคิดอย่างยืดหยุ่น รวมทั้งสามารถสนับสนุนให้เกิดการทำงานเป็นทีม และที่สำคัญคือผู้นำจะต้องมีทักษะการคิดวิเคราะห์ มีความรู้ความสามารถในการที่จะสร้างสิ่งใหม่ๆ โดยอาศัยประสบการณ์

ธนาภรณ์ นิลพันธุ์ (2562) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า ต้องเป็นบุคคลที่มีบุคลิกลักษณะหรือพฤติกรรมในการแสดงออกถึงการมีความรู้ มีวิสัยทัศน์ มีจินตนาการ มีความกระตือรือร้น มีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการแก้ปัญหา เพื่อที่จะทำให้อุบัติการณ์ในองค์กรปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ร่วมกัน

พัชรภรณ์ นະภิจ (2564) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง บุคลิกลักษณะหรือพฤติกรรมของผู้นำในการแสดงออกถึงการมีความรู้ มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าเปลี่ยนแปลงรับสิ่งใหม่ มีความสามารถในการแก้ปัญหามีเหตุผล รู้จักสร้างเครือข่าย รวมถึงประพฤติกรรมเป็นแบบอย่างที่ดี และสามารถนำพาบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดของนักวิชาการต่างๆ ที่ให้ทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สรุปได้ว่าเป็นผู้มีความสามารถทางเขาวีปัญญา มีบุคลิกภาพที่ดี พัฒนาตนและผลักดันให้ผู้ร่วมงานร่วมกันปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอันดีงาม คิดหลายทาง หลายมิติ ให้มีคุณสมบัติเป็นผู้นำที่สร้างสรรค์ มีความคิดและปฏิบัติเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีการใหม่ ๆ เพื่อก่อให้เกิดการริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ และสนับสนุนให้ผู้อื่นได้มีความสร้างสรรค์เพื่อให้ภารกิจสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

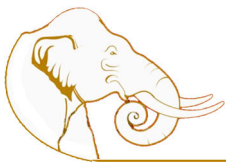
ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่สอดคล้องแนวคิดของ Robinson

Robinson (2007) ได้เสนอองค์ประกอบเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ไว้ 5 ด้าน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การมีวิสัยทัศน์ ความสามารถของผู้บริหารในการกำหนดทิศทางพัฒนาสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากสร้างวิสัยทัศน์ผ่านการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่หลากหลายอย่างถูกต้องและครบถ้วน เพื่อนำมาวิเคราะห์อย่างรอบด้าน และถ่ายทอดให้ครูและบุคลากรรับรู้เข้าใจร่วมกันอย่างชัดเจน เพื่อบ่งชี้เป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

2. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล เป็นพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยมุ่งเน้นการดูแลเอาใจใส่เป็นรายบุคคล ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของให้ได้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสม พร้อมเปิดโอกาสให้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจ ความรู้สึกรักคุณค่า และความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

3. การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ความสามารถของผู้บริหารในการปรับเปลี่ยนแนวทางหรือกฎเกณฑ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความทันทั่วถึง เพื่อให้

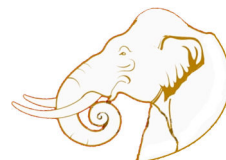

การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ ความสามารถในการปรับตัวตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

4. การมีความคิดสร้างสรรค์ เป็นพฤติกรรมที่สะท้อนทั้งกระบวนการและผลลัพธ์ โดยในด้านกระบวนการ ความสามารถในการคิดอย่างซับซ้อน เห็นความสัมพันธ์ใหม่ ๆ ระหว่างวัตถุหรือเหตุการณ์ที่แตกต่าง ส่วนในด้านผลลัพธ์ คือการสร้างสิ่งใหม่ที่มีคุณค่าและได้รับการยอมรับจากผู้อื่นในเชิงสร้างสรรค์ และเป็นประโยชน์ต่อองค์กรหรือสังคม

5. การทำงานเป็นทีม การรวมกลุ่มของบุคคลที่มีเป้าหมายร่วมกันและพร้อมร่วมมือในการดำเนินงาน แก้ไขปัญหา และพัฒนาองค์กรให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีความไว้วางใจ การสื่อสารที่เปิดกว้างและสนับสนุนซึ่งกันและกันเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่จะขับเคลื่อนทีมไปสู่ความสำเร็จ

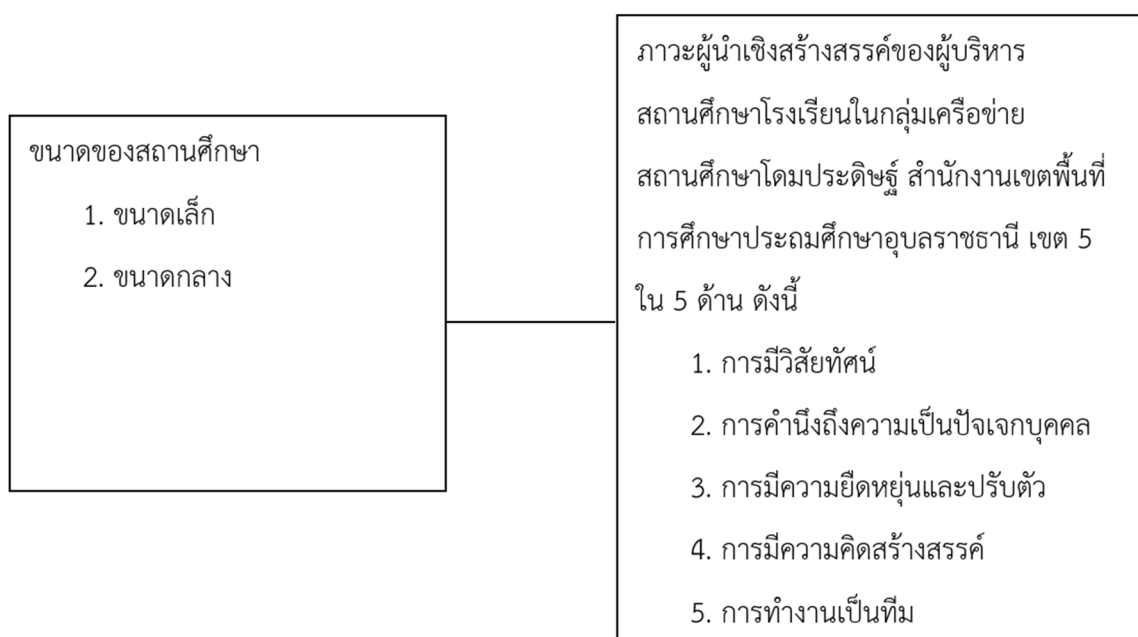
จากแนวคิด Robinson (2007) สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ Robinson (2007) โดยมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาและปรับเปลี่ยนองค์กรให้มีคุณภาพ ภายใต้แนวคิดที่ว่า ผู้นำในสถานศึกษาไม่จำเป็นต้องเป็นเพียงผู้บริหารเท่านั้น แต่ครูและบุคลากรทุกคนสามารถเป็นผู้นำได้ในบทบาทของตนเอง ดังนั้น หน้าที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาคือการส่งเสริม สนับสนุน และเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้พัฒนาศักยภาพตนเอง เพื่อก้าวสู่การเป็นผู้นำที่มีความคิดสร้างสรรค์ และร่วมกันขับเคลื่อนการเรียนรู้ทั้งในระดับบุคลากรและนักเรียนให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ตัวแปรที่ศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

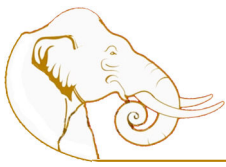
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 103 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 89 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) และการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ตามขนาดสถานศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ทำการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า แบบสอบถาม มีค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00 แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ด้วยการหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยนำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมแบบสอบถาม เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ และรับแบบสอบถามกลับคืน แบบสอบถาม มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ ทำการบันทึกคะแนน และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

4.1 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

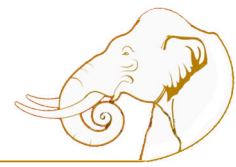
4.2 วิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 เปรียบเทียบตามขนาดของสถานศึกษา โดยการทดสอบค่า (t-test)

ผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที และระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.20	.64	มาก	5
2. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.57	.36	มาก	1
3. ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว	4.39	.50	มาก	3
4. ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์	4.31	.60	มาก	4
5. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.48	.45	มาก	2
รวม	4.39	.51	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโตมประดิษฐ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($\bar{X} = 4.57$) การทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.48$) และการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ($\bar{X} = 4.39$)

2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโตมประดิษฐ์ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการศึกษภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโตมประดิษฐ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

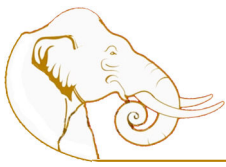
ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดกลาง		t	p
	n = 22		n = 67			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. การมีวิสัยทัศน์	4.03	.77	4.26	.58	1.32	.20
2. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.51	.32	4.58	.38	.87	.39
3. การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว	4.10	.54	4.49	.45	3.29	.00
4. การมีความคิดสร้างสรรค์	4.07	.69	4.39	.54	2.22	.03
5. การทำงานเป็นทีม	4.40	.47	4.51	.44	1.07	.29
รวม	4.22	.56	4.45	.48	1.75	.18

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโตมประดิษฐ์ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัวและด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และด้านการทำงานเป็นทีม ไม่แตกต่างกัน

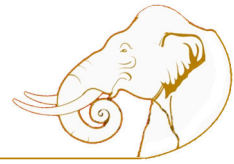
อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโตมประดิษฐ์ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ทั้งนี้ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริม พัฒนาศักยภาพของครูต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ครูได้เรียนรู้และแสดงความสามารถอย่างเต็มที่ ควบคู่กับการดูแลเอาใจใส่และติดตามผลการ

ปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด พร้อมสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง ส่งผลให้ครูมีความพึงพอใจและมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับแนวคิดของพัชราภรณ์ นະภีใจ (2564) กล่าวว่า การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับความแตกต่างของแต่ละบุคคล โดยแสดงออกผ่านการดูแลเอาใจใส่และเข้าใจความต้องการเฉพาะของผู้ใต้บังคับบัญชา ส่งเสริมการพัฒนาและความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน เปิดโอกาสในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ทำหน้าที่เป็นทั้งผู้ฝึกสอนและที่ปรึกษา รวมถึงแบ่งงานตามความสามารถอย่างเป็นธรรม และปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเสมอภาคเท่าเทียมและสอดคล้องกับธีรวดี บินมะ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโตมประดิษฐ์ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัวและด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และด้านการทำงานเป็นทีม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีการรับรู้และเห็นภาพพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์แตกต่างกันตามวิสัยทัศน์ นโยบาย และกลยุทธ์ของการบริหารสถานศึกษา ระดับค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ยโดยรวมมากที่สุด ทั้งนี้อาจเพราะผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง เป็นผู้ที่มีประสบการณ์สูง มีทักษะการบริหารที่มีประสิทธิภาพและมีประสบการณ์หลากหลาย ไม่สอดคล้องกับจิราวัฒน์ สว่างกลับ (2561) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนเครือข่าย 20 สำนักงานเขตดอนเมืองสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และไม่สอดคล้องกับ เพ็ญภา ศิริภูธร (2562) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง ผลการศึกษา พบว่า จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

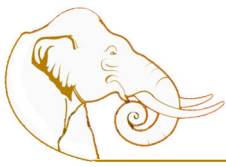
องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

ภาพที่ 2 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

สรุป

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา โดมประดิษฐ์ จากแนวคิดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ Robinson (2007) พบว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องมี ภาวะผู้นำที่ครอบคลุมทั้งด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การคิด อย่างสร้างสรรค์ และการทำงานเป็นทีม โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ รวมถึงวางแผน งานและโครงการอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งดำเนินการนิเทศและติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และ เหมาะสม เปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาตนเองและแสดงศักยภาพอย่างเต็มที่ ควบคู่กับการดูแล เอาใจใส่ และ สร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร ทำให้ครูเกิดความพึงพอใจในการทำงาน นอกจากนี้ ผู้บริหารยังควรมีวุฒิภาวะ ใช้เหตุผลในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และสามารถบูรณาการความรู้และ ประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกันของครูอย่างสมัครใจ นำไปสู่การพัฒนาวัตกรรมการใหม่ ๆ เพื่อ ยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 การมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารศึกษาคหาความรู้ พัฒนาตนเอง ในด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนอยู่เสมอ การนำจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรค เป็นตัวกำหนดวิสัยทัศน์ ในการพัฒนา โรงเรียนไปสู่สภาพอันพึงประสงค์ได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกำหนดกลยุทธ์ที่สามารถ ปฏิบัติได้จริงตามระยะเวลาที่กำหนดและมีความสอดคล้องกับเป้าหมายและค่านิยมหลักของโรงเรียนอยู่บน พื้นฐานความเป็นจริง

1.2 การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ผู้บริหารปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยความเสมอภาคอย่างเท่าเทียมกัน มอบหมายงานให้บุคลากรโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถและความเหมาะสมของแต่ละบุคคล รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้ร่วมงานและเปิด ให้โอกาสครูและบุคลากรพัฒนาตนเองโดยการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างประสิทธิภาพในการทำงาน

1.3 การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ผู้บริหารมีความเข้าใจความสามารถที่แตกต่างของแต่ละบุคคลที่สามารถพัฒนาได้ ส่งเสริมให้ครูมีความยืดหยุ่นในการคิด การทำงาน สนับสนุนในการปฏิบัติงาน ของบุคลากร รับฟังความคิดเห็นของบุคลากรและข้อเสนอแนะจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

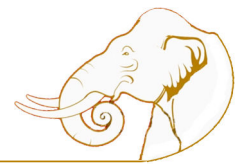
1.4 การมีความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ บูรณาการความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ วิธีการแปลกใหม่มาใช้ในการวางแผนการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพ กระตุ้น จุดประกายจินตนาการครูและบุคลากรให้เกิดความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่และคิดนอก กรอบในการทำงานให้สำเร็จ และส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของครู

1.5 การทำงานเป็นทีม ผู้บริหารมีการพัฒนาบุคลากร ทีมงานให้ตรงกับความต้องการของ หน่วยงาน เพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน ส่งเสริมให้ทีมงานมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนางานและ สนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกำหนดบทบาทและเป้าหมายของการปฏิบัติงานร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

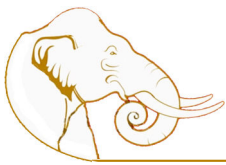
2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน ในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดมประดิษฐ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

เอกสารอ้างอิง

- กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์. (2555). *โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิต วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จิตติภูมิ เทพคำ. (2564). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3*. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยพะเยา.
- จิราวัฒน์ สว่างกลับ. (2561). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 20 สำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร*. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- จุฑามาส ชุนห้วน. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ธนาภรณ์ นิลพันธนันท์. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- ธีรวิดี ปินมะ. (2566). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- พัชราภรณ์ นะภีใจ. (2564). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอสอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1*. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยพะเยา.
- พัฒน์วงศ์ ดอกไม้. (2560). *อิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เพ็ญภา ศรีภูธร. (2562). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา รยอง*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2561). *ความเป็นผู้นำทางการศึกษา*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วรรณภา ทะอินทร์. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยพะเยา.*
- สมหมาย อ่าดอนกลอย. (2556). “บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21,” *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 7(1): 1-A.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. (2564). *ข้อมูลสารสนเทศประจำปีการศึกษา 2563. กลุ่มนโยบายและแผน, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5.*
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ 2560 – 2579. พริกหวานกราฟฟิค.*
- Adair, J. (2007). *Leadership for Innovation : How to Organize Team Creativity and Harvest Ideas.* Kogan Page.
- Certo, S. C., and Certo, S. Ts. (2006). *Modern management* (10th ed.). Pearson Education.
- Danner, S. E. (2008). *Creative leadership in art education: Perspectives of an art educator.* Thesis Master of Arts, Art Education, Fine Arts, Ohio University.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3): 607-610.
- Robbins, S.P. (2001). *Organizational Behavior*. 9th ed. Upper Saddle River, Prentice - Hall
- Robinson, K. (2007). *The Principles of Creative Leadership*. McGraw – Hill.